

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за финансије
Радна група за контролу финансијских
извештаја политичких странака
14 Број: 02-2938/09
30. септембар 2009. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА ЗА 2008. ГОДИНУ

I УВОД

На основу Одлуке Одбора за финансије Народне скупштине Републике Србије 14 број: 06-2/173-09 од 30. априла 2009. године, образована је Радна група за контролу финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину, у саставу:

- Љубинко Станојевић, дипл.економиста,
- Мирјана Радаковић, дипл. правник,
- Драгица Крстић–Пурешевић, дипл.економиста,
- Стојанка Зарић Вујичић, дипл. политиколог,
- Невенка Николић, референт и
- Данијела Вучак, референт,

са задатком да изврши контролу финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину, које су политичке странке биле дужне да доставе Одбору за финансије Народне скупштине Републике Србије, и да припреми извештај са предлозима одлука, који ће доставити Одбору за финансије на даљу надлежност.

Такође, задатак Радне групе је био да изврши попис и сачини посебан преглед свих аката и докумената политичких странака за 2008. годину који су достављени Одбору за финансије Народне скупштине.

ПРИЛОГ 1:

- Одлука Одбора за финансије Народне скупштине 014 број: 06-2/173-09 од 30. априла 2009. године

На основу извршене контроле финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину, Радна група подноси Одбору за финансије следећи

ИЗВЕШТАЈ

II ПРАВНИ ОСНОВ

2.1. Закон о финансирању политичких странака ("Службени гласник РС", бр. 72/03 и 75/03) ступио је на снагу 26. јула 2003. године, а примењује се од 1. јануара 2004. године.

На основу чл. 14. и 16. наведеног Закона, министар финансија и економије донео је Правилник о садржају евиденција и састављању извештаја о прилозима и имовини политичких странака ("Службени гласник РС", бр. 119/03 и 99/06), који је ступио на снагу 5. децембра 2003. године, а примењује се од 1. јануара 2004. године.

Саставни део Правилника чине обрасци евиденција и извештаја који су објављени у прилогу овог Правилника.

2.2. Чланом 16. Закона предвиђена је обавеза свих политичких странака да Одбору за финансије Народне скупштине Републике Србије доставе:

- **Завршни рачун за сваку годину са сертификатом овлашћеног ревизора;**
- **Извештај о прилозима који прелазе износ од 6.000 динара** (у члану 6. Правилника одређено је који се подаци уносе у образац Прилог- 4);
- **Извештај о имовини** (у члану 7. Правилника одређено је који се подаци уносе у образац Прилог - 5).

Чланом 22. Закона и чланом 8. Правилника прецизиран је рок до када су политичке странке биле дужне да поднесу извештај о имовини исказан по врсти, висини и пореклу имовине за 2003. годину, а то је шест месеци од дана ступања на снагу Закона, односно до 26. јануара 2004. године.

Одбор за финансије је, на седници одржаној 22. фебруара 2005. године, **утврдио 15. април 2005. године** као рок за доставу извештаја за 2004. годину, у складу са чланом 16. став 5. Закона.

Овако прецизиран рок за доставу финансијских извештаја политичких странака, у пракси је прихваћен као уобичајени рок за доставу финансијских извештаја, и као такав се примењује до данас, тако што већина политичких странака до 15. априла текуће године доставља своје финансијске извештаје за претходну годину.

Рок за подношење финансијских извештаја, прописан чланом 22. Закона, односио се само на подношење финансијских извештаја политичких странака за 2003. годину. Одбор за финансије у садашњем сазиву је закључио да Радна група размотри све финансијске извештаје које су политичке странке доставиле Одбору до дана подношења предлога извештаја Радне групе за контролу финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину Одбору за финансије. Радна група је извршила контролу извештаја политичких странака примљених до 30. септембра 2009. године.

2.3. У поступку контроле финансијских извештаја политичких странака, Одбор за финансије Народне скупштине Републике Србије је Законом овлашћен да:

- захтева од овлашћеног лица доставу извештаја на увид (члан 17. став 4. Закона, на основу кога је политичка странка дужна да чува извештаје најмање шест година након подношења);

- ставља све извештаје на располагање јавности и предузима одговарајуће мере како би сви грађани имали приступ информацијама из извештаја (члан 17. став 5. Закона, “сваки грађанин Републике Србије има право на увид у извештаје поднете Одбору за финансије и на копију тих извештаја у целини или појединих његових делова, о свом трошку”);

- проверава да ли постоји неправилност у погледу прикупљања, коришћења или евидентирања средстава у смислу Закона;

- уколико утврди напред наведену неправилност, председник Одбора за финансије је овлашћен да о томе поднесе пријаву надлежним органима;

- уколико политичка странка буде правноснажно кажњена за прекршај прописан Законом, донесе Одлуку о губитку права те странке на средства из јавних извора за наредну календарску годину, коју објављује у “Службеном гласнику Републике Србије”.

2.4. Чланом 19. Закона прописане су казнене одредбе. Новчаном казном од 200.000 до 1.000.000 динара, казниће се за прекршај политичка странка, ако:

- води књиговодство супротно одредбама члана 16. Закона,
- не поднесе извештај Одбору за финансије, у складу са одредбама члана 16. и 17. Закона.

У оба случаја кажњава се и одговорно лице из члана 17. Закона и то новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

Након шестогодишње примене Закона о финансирању политичких странака и вршења контроле финансијских извештаја политичких странака од стране Одбора за финансије Народне скупштине, евидентна је чињеница да је немогуће применити одредбе члана 18. Закона, због непостојања рокова, као и да је немогуће спровођење прекршајних пријава против политичких странака надлежним органима и процесуирање истих, узимајући у обзир Мишљење Министарства правде – Сектора за нормативне послове, од 28. априла 2006. године број 011-00-32/2006-05, да “Одбор за финансије Народне скупштине није овлашћен за покретање прекршајног поступка за прекршаје предвиђене Законом о финансирању политичких странака, будући да се ради о сталном радном телу Народне скупштине, а не органу или организацији која врши јавна овлашћења у смислу члана 176. Закона о прекршајима”.

ПРИЛОГ 2:

- Мишљење Министарства правде–Сектора за нормативне послове, од 28. априла 2006. године број 011-00-32/2006-05

2.5. Закон о финансирању политичких странака не садржи рок до када је политичка странка дужна да Одбору за финансије достави завршни рачун, извештај о прилозима који прелазе износ од 6.000 динара и извештај о имовини. Рок је битан елемент захтева за покретање прекршајног поступка. Прекршај може бити извршен чињењем или нечињењем. У погледу обавеза које политичка странка има на основу Закона о финансирању политичких странака, политичка странка чини прекршај уколико не достави финансијске извештаје у складу са одредбама чл. 14, 16. и 17. Закона. У сваком случају, неопходно је Законом утврдити рок, како би се прецизно утврдило од када је политичка странка у доцњи са доставом извештаја, односно од када тече рок за релативну и апсолутну застарелост прекршајног гоњења.

Чланом 19. Закона о финансирању политичких странака прописана је висина новчаних казни за прекршај политичке странке и одговорног лица. Распон новчаних казни је у оквирима новчаних казни утврђених чланом 33. Закона о прекршајима ("Службени гласник СРС", број 44/89 и „Службени гласник РС“, бр.21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 65/01 и 55/04), али нису дати параметри којима би се надлежни органи за прекршаје руководили приликом изрицања новчане казне, а имајући у виду да политичкој странци за прекршај може да се изрекне новчана казна у висини од 200.000 до 1.000.000 динара, а одговорном лицу у висини од 10.000 до 50.000 динара.

Такође, треба имати у виду да је чланом 69. Закона о прекршајима предвиђена застарелост покретања и вођења прекршајног поступка. Контролом решења, која су донели надлежни органи за прекршаје, утврђено је да су се, при оцени застарелости, ти органи руководили општим роком утврђеним Законом о прекршајима, т.ј. да се прекршајни поступак не може покренути ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен (релативна застарелост) и да прекршајно гоњење застаревало у сваком случају када протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост гоњења (значи протеклом две године наступа апсолутна застарелост).

Изузетно, чланом 69. ст. 2. и 3. Закона о прекршајима, предвиђена је могућност да се посебним законом утврди и дужи рок за застарелост гоњења за прекршаје из области јавних прихода, царинског, спољнотрговинског и девизног пословања, с тим што тај рок не може бити дужи од пет година.

2.6. Одбору за финансије је 6. новембра 2008. године достављено Решење Општинског судије за прекршаје Општине Нови Пазар о обустави прекршајног поступка, због наступања апсолутне застарелости, који је вођен против Странке за Санџак као правног лица и Февзије Мурића, као одговорног лица у том правном лицу.

ПРИЛОГ 3:

- Решење Општинског судије за прекршаје Општине Нови Пазар, примљено 6. новембра 2008. године, 14 број 06-2/340-04.

III РЕГИСТАР ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

3.1. Законом о политичким организацијама ("Службени гласник РС", бр. 37/90, 30/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05) предвиђено је да политичку организацију може основати најмање 100 пунолетних грађана. Акт о оснивању политичке организације треба да садржи: имена оснивача, назив, седиште и основне циљеве

политичке организације, привремени орган и име лица овлашћеног да поднесе пријаву за упис у регистар политичких организација.

Законом о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације који се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије ("Службени лист СФРЈ", број 42/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 73/00) предвиђено је да политичку организацију може основати најмање 100 грађана, а удружење грађана или друштвену организацију – најмање десет грађана који имају бирачко право. Одлука о оснивању треба да садржи: име оснивача, назив организације, седиште, циљеве и задатке, као и лично име овлашћеног лица које ће вршити послове уписа у регистар.

3.2. Имајући у виду прописе наведене у тач. 3.1. овог извештаја, на територији Републике Србије у 2008. години важила су два регистра: Регистар политичких организација и Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација.

3.3. Према подацима Министарства за државну управу и локалну самоуправу које је надлежно да води Регистар политичких организација, на територији Републике Србије, закључно са 31. децембром 2008. године, регистровано је **439 активних политичких организација**.

Према Изводу из Регистра удружења, друштвених организација и политичких организација, који је Министарство за државну управу и локалну самоуправу преузело од бившег Министарства за људска и мањинска права, Радна група је утврдила да је на територији Републике Србије, закључно са 31. децембром 2008. године, регистровано **154 политичких организација, од чега је 64 политичких организација** истовремено уписано и у Регистар политичких организација.

Увидом у Регистар политичких организација утврђено је да је у 2008. години регистрована **41 нова политичка странка**, а **две** политичке странке су брисане из Регистра.

На основу изнетог, на територији Републике Србије закључно са 31. децембром 2008. године, регистровано је укупно **529 политичких организација** на које се примењују одредбе овог закона.

ПРИЛОГ 4:

- Предмет број: 14/02-1893/09 – Списак активних политичких организација уписаних у Регистар политичких организација који води Министарство за државну управу и локалну самоуправу, на дан 31. децембар 2008. године, Списак брисаних политичких организација из Регистра политичких организација са стањем 31.12.2008. године и Извод из Регистра удружења, друштвених организација и политичких организација са стањем 31.12.2008. године.

3.4. Значајно је поменути да на велики број регистрованих, а неактивних политичких странака утиче обавеза из Закона о републичким административним таксама ("Службени гласник РС", бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09 и 54/09). Наиме, од 23.05.2008. године, тарифа за добијање решења о:

- упису политичке организације у регистар политичких организација износи 10.470 динара,

- упису промена у регистар политичких организација износи 8.730 динара и
- брисању из регистра политичких организација износи 8.730 динара.

На основу изнетог, може се закључити да поједине политичке странке нису формално угашене, јер нису имале средства да плате прописани износ таксе за добијање решења о брисању из регистра политичких организација.

IV ДОСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Од укупно **529** регистрованих политичких странака у Републици Србији, које су биле у обавези да доставе финансијске извештаје за 2008. годину, контролом је утврђено следеће:

4.1. Три политичке странке су доставиле Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4), извештај о имовини (Прилог–5) и мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом, и то:

- **Демократска странка, Београд**
- **Бошњачка демократска странка Санџака, Нови Пазар**
- **Социјално либерална партија Санџака, Нови Пазар**

4.2. Две политичке странке су доставиле Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4), извештај о имовини (Прилог–5) и мишљење овлашћеног ревизора без сертификата, и то:

- **Јединствена Србија, Јагодина**
- **Српски покрет обнове, Београд**

4.3. Једна политичка странка је доставила Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4), извештај о имовини (Прилог–5) и сертификат овлашћеног ревизора без мишљења, и то:

- **Демократска странка Србије, Београд**

4.4. Укупно дванаест политичких странака је доставило Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4) и извештај о имовини (Прилог–5), а нису доставиле мишљења овлашћеног ревизора са сертификатом, и то:

- **Српска радикална странка, Земун**
- **Г17 Плус, Београд**
- **Социјалистичка партија Србије, Београд**
- **Нова Србија, Београд**
- **Демократска православна странка, Београд**
- **Покрет снага Србије – Богољуб Карић, Београд**
- **Партија уједињених пензионера Србије, Београд**
- **Социјалдемократска унија, Београд**
- **Српска напредна странка, Београд**
- **Демократски савез Хрвата у Војводини, Суботица**
- **Народна радикална странка, Београд**
- **Партија за демократско деловање, Прешево**

Од наведених политичких странака, **шест** политичких странака није доставило мишљење овлашћеног ревизора, са образложењем да су у складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС”, број 42/06), актом надлежног органа разврстана у мала правна лица која, према члану 37. истог Закона, немају обавезу да врше ревизију од стране овлашћеног ревизора, и то:

- **Српска радикална странка, Земун**
- **Г17 Плус, Београд**
- **Социјалистичка партија Србије, Београд**
- **Демократска православна странка, Београд**
- **Покрет снага Србије - Богољуб Карић, Београд**
- **Српска напредна странка, Београд**

Став политичких странака да нису у обавези да врше ревизију финансијских извештаја од стране овлашћеног ревизора није у складу са мишљењем Министарства финансија број 401-00-01891/2005-08 од 30. септембра 2005. године, које гласи: “Мишљења смо да је политичка странка (без обзира да ли она има статус малог правног лица или не) дужна, на основу члана 16. став 5. Закона о финансирању политичких странака, да Одбору за финансије Народне скупштине Републике Србије достави извештај овлашћеног ревизора уз Завршни рачун.”

ПРИЛОГ 5:

- Мишљење Министарства финансија број 401-00-01891/2005-08 од 30. септембра 2005. године

4.5. Једна политичка странка је доставила мишљење овлашћеног ревизора без сертификата, извештај о имовини (Прилог–5) и извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог–4), а није доставила Завршни рачун за 2008. годину и то:

- **Покрет за неготинску и тимочку крајину, Неготин**

4.6. Једна политичка странка је доставила Завршни рачун за 2008. годину, извештај о имовини (Прилог–5) и акт надлежног органа о разврставању у мало правно лице, а није доставила: извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог–4) и мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом, и то:

- **Српски демократски покрет обнове, Београд**

4.7. Једна политичка странка је доставила извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4) и извештај о имовини (Прилог–5), а није доставила: Завршни рачун за 2008. годину и мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом, и то:

- **Санџачка демократска партија, Нови Пазар**

4.8. Једна политичка странка је доставила само извештај о имовини (Прилог–5), а није доставила: Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4) и мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом, и то:

- **Либерали Србије, Београд**

4.9. Контролом извештаја о имовини за 2008. годину (Прилог–5), утврђено је да **осам** политичких странака нису разврстале имовину по шифри порекла, и то:

- **Демократска странка Србије, Београд**
- **Демократска странка, Београд**
- **Либерали Србије, Београд**
- **Социјалдемократска унија, Београд**
- **Покрет снага Србије-Богољуб Карић, Београд**
- **Партија уједињених пензионера Србије, Београд**
- **Г17 Плус, Београд**
- **Српски покрет обнове, Београд**

4.10. Контролом извештаја о имовини за 2008. годину (Прилог–5), утврђено је да је једна политичка странка исказала исте податке као 2006. и 2007. године, и то:

- **Либерали Србије, Београд**

4.11. Шест политичких странака је доставило само Завршни рачун за 2008. годину, а нису доставиле: извештај о имовини (Прилог–5), извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4) и мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом, и то:

- **Демократска заједница Србије, Београд**
- **ПО "Демократски препород Србије", Обреновац**
- **Грађанска демократска странка Србије, Београд**
- **Социјалдемократски покрет, Крагујевац**
- **Демократска заједница Војвођанских Мађара, Бечеј**
- **Еколошка странка Србије "Храст", Барајево**

4.12. Једна политичка странка је доставила само Завршни рачун за 2008.годину и извештај са мишљењем овлашћеног ревизора без сертификата, а није доставила: извештај о имовини (Прилог–5) и извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог–4), и то:

- **Либерално демократска партија, Београд**

4.13. Две политичке странке су доставиле само извештај овлашћеног ревизора, а нису доставиле: Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4) и извештај о имовини (Прилог–5), и то:

- **Савез Војвођанских Мађара, Суботица (без сертификата)**
- **Демохришћанска странка Србије, Београд (са сертификатом)**

4.14. Пет политичких странака није доставило извештаје, али су доставиле обавештења у којима наводе да не поседују имовину или финансијска средства у 2008. години, и то:

- **Отпор српске уније домаћина, Шабац**
- **ПО „Конвенција за Сомбор“, Сомбор**
- **Европска демократска унија, Смедерево**
- **Странка српска слога, Београд**
- **Политичка странка Србија 21, Београд**

4.15. Од укупно **529** регистрованих политичких странака у Републици Србији, **493** политичке странке нису доставиле ниједан од Законом прописаних извештаја за 2008. годину.

Налази утврђени контролом финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину су дати у Прегледу финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину.

ПРИЛОГ 6:

- Преглед финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину и
- Извод из Прегледа (политичке странке које су доставиле финансијске извештаје за 2008. годину)

4.16. У складу са обавезом из члана 16. Закона о финансирању политичких странака, **четири** политичке странке објавиле су завршне рачуне за 2008. годину и друге Законом прописане извештаје у “Службеном гласнику Републике Србије”, и то:

- **Г-17 Плус, Београд** ("Сл. гласник РС", број 39/09),
- **Демократска странка, Београд** ("Сл. гласник РС", број 51/09),
- **Српска радикална странка, Београд** ("Сл. гласник РС", број 75/09),
- **Бошњачка демократска странка Санџака, Нови Пазар** ("Сл. гласник РС", број 77/09).

V ИЗВЕШТАЈИ ПАРЛАМЕНТАРНИХ СТРАНАКА

5.1. Од 22 политичке странке, чији су кандидати изабрани на изборима одржаним 21. јануара 2007. године, и учествовали у раду Народне скупштине Републике Србије од конституисања 14. фебруара 2007. године до распуштања Народне скупштине 13. марта 2008. године, **17 политичких странака је доставило извештаје за 2008. годину** Одбору за финансије, и то:

- Српска радикална странка, Земун
- Демократска странка, Београд
- Демократска странка Србије, Београд
- Г17 Плус, Београд
- Социјалистичка партија Србије, Београд
- ПО Нова Србија, Београд
- Либерално демократска партија, Београд
- Савез Војвођанских Мађара, Суботица
- Српски демократски покрет обнове, Београд
- Јединствена Србија, Јагодина
- Социјалдемократска унија, Београд
- Демокришћанска странка Србије, Београд
- Бошњачка демократска странка Санџака, Нови Пазар
- Партија за демократско деловање, Прешево
- Социјално либерална партија Санџака, Нови Пазар
- Санџачка демократска партија, Нови Пазар

- **Демократски Савез Хрвата у Војводини, Суботица**

Пет политичких странака није доставило извештаје за 2008. годину Одбору за финансије, и то:

- **Лига социјалдемократа Војводине, Нови Сад**
- **Покрет ветерана Србије, Београд**
- **Унија Рома Србије, Београд**
- **Грађански савез Србије, Београд**
- **Ромска партија, Беочин**

5.2. Од **21** политичке странке чији су кандидати изабрани на изборима одржаним 11. маја 2008. године, и учествују у раду Народне скупштине Републике Србије од конституисања 11. јуна 2008. године, **18 политичких странака је доставило извештаје за 2008. годину Одбору за финансије, и то:**

- **Српска радикална странка, Земун**
- **Демократска странка, Београд**
- **Демократска странка Србије, Београд**
- **G17 Плус, Београд**
- **Либерално демократска партија, Београд**
- **Социјалистичка партија Србије, Београд**
- **ПО Нова Србија, Београд**
- **Партија уједињених пензионера Србије, Београд**
- **Српски демократски покрет обнове, Београд**
- **Савез Војвођанских Мађара, Суботица**
- **Санџачка демократска партија, Нови Пазар**
- **Јединствена Србија, Јагодина**
- **Демократски Савез Хрвата у Војводини, Суботица**
- **Демохришћанска странка Србије, Београд**
- **Социјално либерална партија Санџака, Нови Пазар**
- **Партија за демократско деловање, Прешево**
- **Бошњачка демократска странка Санџака, Нови Пазар**
- **Социјалдемократска унија, Београд**

Три политичке странке нису доставиле извештаје за 2008. годину Одбору за финансије, и то:

- **Лига социјалдемократа Војводине, Нови Сад**
- **Заједно за Крагујевац, Крагујевац,**
- **Покрет ветерана Србије, Београд**

Једна политичка странка, која има представнике у Народној скупштини Републике Србије, а није учествовала на изборима одржаним 11. маја 2008. године, доставила је Завршни рачун за 2008. годину, извештај о прилозима изнад 6.000 динара (Прилог – 4) и извештај о имовини (Прилог–5), а није доставила мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом, уз образложење да је у складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС”, број 42/06), актом надлежног органа разврстана у мало правно лице које, према члану 37. истог Закона, нема обавезу да врши ревизију од стране овлашћеног ревизора, и то:

- **Српска напредна странка, Београд** (уписана у Регистар политичких организација 10. октобра 2008. године).

VI НАЧИН И ПОСТУПАК КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

6.1. Циљ контроле финансијских извештаја политичких странака од стране Радне групе је да се утврди да ли су финансијски извештаји политичких странака за 2008. годину сачињени у складу са важећим законским прописима и рачуноводственим стандардима.

У поступку контроле финансијских извештаја политичких странака, Радна група је применила стандардне процедуре ревизије, као што су:

- *процедура ваљаности* - да ли су финансијски извештаји правилно попуњени;
- *процедура разграничења - cut off* – да ли су у извештају обухваћене пословне промене из одговарајућег временског периода;
- *процедура тачности* – да ли су сви збирови и подзбирови тачни (за извештаје), односно да ли су све аналитичке евиденције тачно сабране и међусобно усклађене;
- *процедура класификације* – да ли су подаци у извештају правилно разврстани или евентуално припадају неком другом делу извештаја (приходи, расходи и сл.).

Обим контроле правилности прикупљања, коришћења и евидентирања средстава је одређен финансијским извештајима политичких странака за 2008. годину, примљеним до 30. септембра 2009. године. С обзиром на то да је контрола вршена до наведеног датума, од овлашћених лица није накнадно захтевана достава извештаја на увид, предвиђена чланом 17. став 4. Закона о финансирању политичких странака.

Одговорност лица одговорних за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига политичких странака је да сачине финансијске извештаје у складу са важећим прописима и рачуноводственим стандардима.

Одговорност лица овлашћених да контактирају са Одбором за финансије је да потписују све извештаје и одговорна су за вођење евиденције у вези са извештајима, а на захтев Одбора за финансије овлашћена лица могу доставити извештаје на увид.

Обавеза Радне групе за контролу финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину је да, на основу контроле правилности прикупљања, коришћења и евидентирања средстава исказаних у финансијским извештајима политичких странака за 2008. годину, примљеним до 30. септембра 2009. године, изрази мишљење о тим финансијским извештајима.

6.2. Чланом 5. Закона о финансирању политичких странака, прописано је ограничење укупног износа прилога који даје физичко лице, тако да у једној календарској години може износити највише десет просечних месечних зарада у Републици Србији у години која претходи години у којој се прилог даје, према званичним подацима органа надлежног за послове статистике. Истим чланом Закона је прописано да прилог, који даје правно лице, може у једној календарској години износити највише сто просечних месечних зарада у Републици Србији у години која претходи години у којој се прилог даје, према званичним подацима органа надлежног за послове статистике. Републички завод за статистику, као орган надлежан за

објављивање званичних података, не објављује податке прописане Законом о финансирању политичких странака.

Контрола укупног износа прилога, које су правна и физичка лица у 2008. години дала политичким странкама, вршена је на основу "Података о просечним месечним зарадама по запосленом исплаћеним у децембру 2007. године", који је објавио Републички завод за статистику ("Службени гласник РС", број 8/08), при чему се истиче непрецизност одредбе члана 5. став 4. Закона о финансирању политичких странака. Наиме, наведеном одредбом Закона при израчунавању лимита за укупан износ прилога правних и физичких лица није прецизирано на који месец се односи просечна месечна зарада и да ли је у питању просек у привреди, ванпривреди или средња вредност.

ПОДАЦИ
о просечним месечним зарадама по запосленом
исплаћеним у децембру 2007. године

Република Србија	У динарима	
	Зарада	
	износ	ланчани индекс
Укупно	48122	117.34
Привреда	42971	112.24
Ванпривреда	57913	125.26

Уколико се просечна месечна зарада односи на средњу вредност зараде у децембру 2007. године, лимит за укупан износ прилога за физичка лица износи $48.122 \times 10 = 481.220$ динара, а за правна лица $48.122 \times 100 = 4.812.200$ динара. Применом овог ограничења утврђено је да ниједна политичка странка није прекорачила наведена ограничења.

6.3. Једна политичка странка је примила прилог од јавне установе у износу од 18.450 дин, који је према члану 6. Закона, у обавези да пренесе на рачун буџета Републике Србије у року од десет дана од дана пријема, и то:

- Демократска странка, Београд

6.4. Налази утврђени контролом финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину су дати у појединачним финансијским извештајима политичких странака за 2008. годину.

ПРИЛОГ 7:

- Преглед појединачних финансијских извештаја за 2008. годину, које су политичке странке доставиле до 30. септембра 2009. године, и
- Извод из Прегледа (политичке странке које су доставиле финансијске извештаје за 2008. годину)

VII НОВИ ПРОПИСИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА КОНТРОЛУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

7.1. Радна група је при контроли финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину примењивала одредбе Закона о финансирању политичких странака ("Службени гласник РС", бр. 72/03 и 75/03), при чему је имала у виду и: Закон о политичким организацијама ("Службени гласник РС", бр. 37/90, 30/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), Закон о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације који се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије ("Службени лист СФРЈ", број 42/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 73/00) и Закон о друштвеним организацијама и удружењима грађана ("Службени гласник СРС", бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85, 12/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05).

7.2. У 2008. и 2009. години, донети су следећи закони од значаја за рад политичких странака и контролу финансијских извештаја политичких странака, која ће се спроводити од 2009. године:

- Закон о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака ("Службени гласник РС", бр. 97/08 – ступа на снагу 1. октобра 2009. године), на основу кога Агенција за борбу против корупције преузима надлежност Одбора за финансије у области контроле финансијских извештаја политичких странака, те је Одбор за финансије дужан да у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона преда Агенцији завршне рачуне и извештаје из чл. 14. и 16. Закона;

- Закон о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", бр. 97/08 – почетак примене 1. јануар 2010. године);

- Закон о политичким странкама ("Службени гласник РС", бр. 36/09 – ступио на снагу 23. маја 2009. године, а почео да се примењује 22. јула 2009. године). Доношењем тог закона престају да важе Закон о политичким организацијама и Закон о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације који се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у делу који се односи на политичке организације;

- Закон о удружењима ("Службени гласник РС", бр. 51/09 – ступио на снагу 23. јула 2009. године, а почеће да се примењује 23. октобра 2009. године, изузев члана 32. став 4. који ће почети да се примењују 23. јула 2011. године, односно даном истека две године од дана ступања на снагу. Даном почетка примене овог закона, одредбе Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана и Закона о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, престају да се примењују на удружења грађана, друштвене организације и њихове савезе, осим на спортске организације и удружења.

7.3. У 2009. години донет је и Закон о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", број. 54/09 од 17. јула 2009. године). Према члану 3. Закона, тарифа за добијање решења по захтеву за:

- упис политичке странке у Регистар политичких странака износи 10.470 динара,
- упис промене података у Регистар политичких странака износи 8.730 динара,
- обнову уписа политичке странке у Регистар политичких странака износи 8.730 динара,
- брисању из регистра политичких организација износи 15.710 динара,
- оверу изјаве оснивача о оснивању политичке странке износи 50 динара,
- оверу изјаве члана политичке странке о чланству у политичкој странци износи 50 динара,
- уверење о подацима уписаним у Регистар политичких странака износи 1.000 динара.

Наведене измене и допуне Закона о републичким административним таксама су уследиле након доношења Закона о политичким странкама ("Сл. гласник РС", број: 36/09 од 15. маја 2009. године), који је почео да се примењује од 22. јула 2009. године. Битно је напоменути да су политичке организације, које су у Регистар политичких организација, односно у Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација уписане према Закону о политичким организацијама, односно према Закону о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације, ослобођене плаћања таксе које се односе на поновни упис политичке странке и на оверу изјаве оснивача о оснивању политичке странке, уколико у року од шест месеци од дана почетка примене Закона о политичким странкама поднесу пријаве за упис усклађивања у Регистар политичких странака.

VIII НАЛАЗИ

На основу извршене контроле финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину, утврђено је следеће:

1. Од 22 политичке странке, које су имале представнике у сазиву Народне скупштине од фебруара 2007. године до маја 2008. године, **17 политичких странака** је поднело финансијске извештаје и осталу документацију прописану Законом о финансирању политичких странака до 30. септембра 2009. године.

2. Од 21 политичке странке, које имају представнике у сазиву Народне скупштине од 11. јуна 2008. године, **18 политичких странака** је поднело финансијске извештаје и осталу документацију прописану Законом о финансирању политичких странака до 30. септембра 2009. године.

3. Дванаест политичких странака није доставило мишљење овлашћеног ревизора са сертификатом (видети тач. 4.4. став 1. Извештаја).

Једна политичка странка није доставила мишљење ревизора, већ само сертификат овлашћеног ревизора (видети тач. 4.3. Извештаја).

4. Због неусклађености појединих одредаба Закона о финансирању политичких странака са Законом о рачуноводству и ревизији у погледу обавезе ревизије рачуноводствених извештаја, **шест политичких странака**, од којих **четири** политичке странке имају представнике у Народној скупштини, нису доставиле мишљење ревизора уз образложење да су разврстане у мала правна лица (видети тач. 4.4. став 2. Извештаја).

5. Контролом извештаја о имовини за 2008. годину (Прилог–5 из Правилника), утврђено је да **осам политичких странака** нису поступиле у складу са прописима, јер имовина није разврстана по шифри порекла (видети тач. 4.9. Извештаја).

6. Укупно **493 регистрованих политичких странака** није доставило **извештаје за 2008. годину** (видети тач. 4.15. Извештаја).

Такође, у регистрима политичких организација нису ажурирани подаци: промене адреса седишта политичких странака; имена одговорних лица; спајање политичких странака и други.

7. Због непрецизности одредбе члана 5. став 4. Закона о финансирању политичких странака и недостатка података од стране Републичког завода за статистику када је у питању примена наведене одредбе Закона, утврђено ограничење за

укупан износ прилога који правна и физичка лица према Закону могу да дају политичким странкама је условно, па самим тим и прекорачење тих износа.

8. Закон о финансирању политичких странака **не садржи рок** до када је политичка странка дужна да Одбору за финансије достави завршни рачун, извештај о прилозима који прелазе износ од 6.000 динара и извештај о имовини. Рок је битан елемент захтева за покретање прекршајног поступка (видети тач. 2.5. Извештаја).

9. Објављивањем Извештаја о контроли финансијских извештаја политичких странака за 2004, 2005. и 2007. годину на веб сајту Народне скупштине Републике Србије www.parlament.sr.gov.yu омогућена је доступност информацијама о финансијском пословању политичких странака, тако да би финансијске извештаје политичких странака за 2008. годину такође требало објавити на исти начин.

10. Анализом решења, која су надлежни органи за прекршаје донели у току вођења прекршајног поступка против политичких странака које нису доставиле финансијске извештаје за 2003. годину, утврђено је да су казнене одредбе Закона о финансирању политичких странака непримењиве.

На основу изнетог, Радна група за контролу финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину доставља Извештај са следећим

ПРЕДЛОГОМ ЗАКЉУЧАКА

1. Усваја се извештај Радне групе за контролу финансијских извештаја политичких странака за 2008.годину.

2. Налаже се формирање електронске базе података Народне скупштине за новорегистроване политичке странке у 2008. години са подацима прописаним Законом (назив, место оснивања, ПИБ, број из регистра, ознака и датум доставе извештаја политичке странке, и др.), као и ажурирање података за регистроване политичке странке.

3. Одбор за финансије обавезује секретара Народне скупштине да на веб сајту Народне скупштине објави Извештај Одбора за финансије о контроли финансијских извештаја политичких странака за 2008. годину, са прилозима.

4. Доставити обавештење надлежном државном органу за упис и регистрацију политичких странака са извештајем о политичким странкама које су доставиле финансијске извештаје и политичким странкама које нису доставиле финансијске извештаје за 2008. годину Одбору за финансије.

5. Неопходно је прецизирати одредбе члана 5. став 4. Закона о финансирању политичких странака, у смислу утврђивања ограничења за укупан износ прилога који правна и физичка лица могу дати политичким странкама.

6. Неопходно је Законом о финансирању политичких странака утврдити рок за подношење финансијских извештаја политичких странака, како би се прецизно

утврдило до када је политичка странка у обавези да ове извештаје поднесе надлежном органу.

7. Одбор за финансије обавезује секретара Народне скупштине да образује комисију из реда чланова Радне групе за контролу финансијских извештаја политичких странака и запослених у Служби Народне скупштине који обављају послове у Писарници Народне скупштине, са задатком да до 30. октобра 2009. године (рок предвиђен Законом о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака) изврши примопредају оригиналне документације Одбора за финансије Агенцији за борбу против корупције, коју је Одбор примио у периоду 2004 – 2009 године, у поступку контроле финансијских извештаја политичких странака. Пре примопредаје оригиналне документације неопходно је извршити скенирање исте и тако скенирану документацију и Записник о примопредаји са пописним листама трајно чувати у Архиву Народне скупштине Републике Србије.